

Culturele hoofdstad van Europa

Culturele hoofdstad – Het initiatief

Het Europese Parlement roept jaarlijks 1 of 2 Europese steden uit tot culturele hoofdstad. Het is bedoeld om zowel de diversiteit als de gemeenschappelijke kenmerken van de Europese cultuur onder de aandacht te brengen.

Een culturele hoofdstad organiseert een jaar lang een groot aantal culturele activiteiten. Bij deze activiteiten staat de eenheid en verscheidenheid van Europa centraal.

Ruhrgebied 2010

In 2010 is het Ruhrgebied in Duitsland, met de steden Bochum, Dortmund, Duisburg, Essen en Oberhausen, geselecteerd tot Culturele Hoofdstad. In de steden zijn allerlei verschillende activiteiten georganiseerd om dit te tonen en te vieren. Het gebied heeft van alles te bieden; van een designmuseum tot een heus "cultuurdorp".

Culturele hoofdstad in Nederland?

Vanaf de invoering van de culturele hoofdsteden van Europa in 1985 is er slechts 2 keer gekozen voor een Nederlandse stad. (Amsterdam in 1987 en Rotterdam in 2001) Dat, terwijl Nederland zoveel mooie en speciale plekken te bieden heeft.

De Nederlandse regering heeft daarom alle grote steden in Nederland opgeroepen om een voorstel te schrijven om de stad als culturele hoofdstad te selecteren.

De steden hebben een team van onderzoekers en promotors nodig om dit plan daadwerkelijk te laten slagen. Daarbij kunnen jullie te hulp schieten!

Ontwikkeld door

Willemien Cuijpers, Interfacultaire Lerarenopleiding UvA

Onderwerp

CKV – Culturele Hoofdstad Ruhrgebied

Tijdsduur

9 lessen

Doelstellingen

De leerlingen zijn in staat om:

- Een stad te onderzoeken op cultureel gebied
- Passende activiteiten bij de culturele identiteit van de stad te bedenken
- Een pakkend voorstel te schrijven waarin goede argumenten gebruikt worden.
- Een passend (op het gebied van vorm en inhoud) reclameproduct te ontwikkelen
- Het geheel op passende en heldere wijze te presenteren
- Samen te werken.

Leeractiviteiten

- Verkennen, uitleggen, beredeneren (beheersing)
- Plannen, beargumenteren (beklijving)
- Ontwikkelen, ontwerpen (wendbaar gebruik)

Onderbouwing

- CKV-eindtermen: Alle aspecten van CKV (productief, receptief en reflectief) worden in deze opdracht aangesproken. Ook kan er aan alle kunstdisciplines aandacht besteed worden.
- Zelfstandig leren: deze opdracht voldoet aan de criteria voor een betekenisvolle opdracht. De leerlingen moeten een voorstel schrijven voor de commissie, maar hebben nog voldoende keuzevrijheid in welke producten ze willen maken.
- Competitie-element: in de opdracht zit een competitie-element verwerkt wat vaak motiverend voor leerlingen werkt.
- Samenwerkend leren: in deze opdracht staan de verschillende sleutelbegrippen (Ebbens, Samenwerkend leren, 2005) van samenwerkend leren centraal:
 - Positieve wederzijdse afhankelijkheid (cursisten hebben elkaar nodig, 'information gap')
 - Individuele aanspreekbaarheid (op eigen inbreng en groepsresultaat). Ieder lid kan gevraagd worden te rapporteren.
 - Directe interactie (inhoud (en tafelopstelling) nodigt uit tot samenwerking)
 - Expliciete aandacht voor sociale vaardigheden (evt aanleren, en via feedback op goede samenwerking)
 - Aandacht voor het groepsproces (evaluatie op inhoud van de opdracht en op proces van samenwerking)

Beginsituatie

Havo 4 / VWO 4

Deze opdracht is ontwikkeld in het kader van een excursie naar het Ruhrgebied. De opdracht kan echter ook zelfstandig uitgevoerd worden.

Vorbereiden

Opgaventeksten kopiëren.

Achtergrondinformatie bekijken via:

- http://europa.eu/legislation_summaries/other/l29005_nl.htm
- <http://www.ruhr2010.nl/>
- <http://www.denbosch-cultuurstad.com/culturele-hoofdstad-2018.html>

Instrueren

- **Wat:** Jullie gaan een plan schrijven en presenteren om een Nederlandse stad tot hoofdstad van Europa te laten benoemen.
- **Hoe:** Jullie gaan eerst onderzoeken aan welke eisen een stad moet voldoen voordat deze tot culturele hoofdstad kan benoemd worden. Daarna schrijven jullie voor een bepaalde stad in Nederland een plan om dit te bereiken. Dit plan moet gepresenteerd worden aan de commissie.
- **Waarom:** Op deze manier onderzoek je de culturele mogelijkheden van een Nederlandse stad en leer je hoe je een stad het beste kunt presenteren.

Uitvoeren

De docent heeft in deze opdracht een begeleidende rol. Hij/zij laat de leerlingen zelfstandig en in groepjes aan het werk gaan en begeleidt alleen indien nodig het leerproces.

Nabespreken

- **Wat:** Wat is jullie voorstel?
- **Hoe:** Hoe zijn jullie tot dat voorstel gekomen? En hoe presenteren jullie dat?
- **Waarom:** Waarom is deze opdracht ontwikkeld in het kader van CKV?

Evaluatie

Criteria proces:

- De groepsleden overleggen regelmatig met elkaar en leggen hun bevindingen en afspraken vast in hun dossier.
- Bij het bepalen van de hoofdlijn in de opdracht heeft iedereen evenveel ingebracht. (het komt niet vanuit slechts 1 à 2 personen.)

Criteria product:

- Het plan voldoet aan de gestelde voorwaarden door de commissie.
- De verschillende onderdelen zijn coherent aan het plan uitgevoerd.
- De verschillende onderdelen zorgen voor een pakkende presentatie van het plan.
- De verschillende onderdelen zijn zorgvuldig uitgevoerd.

Vervolg

De plannen kunnen gepresenteerd worden aan de gemeentes.

Varianten

- In plaats van elk groepje een grote stad te laten onderzoeken kan er ook voor gekozen worden om de leerlingen reclame laten maken voor hun eigen provincie en daar steden uit selecteren. Dan werken alle groepjes samen aan het voorstel voor de jury van de Europese Commissie om hun provincie tot Culturele Hoofdstad van Europa te benoemen.
- Er zijn nog weinig criteria aan de praktische opdrachten gesteld. Deze kunnen naar eigen inzicht toegevoegd worden.
- De verschillende onderdelen kunnen naar eigen inzicht ingekort of uitgebreid worden. Deze opdracht biedt tevens mogelijkheden voor een vakoverstijgend project met vakken als maatschappijleer en economie, door bijvoorbeeld meer op de economische en Europese belangen in te gaan.

Werkmateriaal

Opdrachtenboekjes

CKV – opdracht Ruhrgebied 2010

CULTURELE HOOFDSTAD VAN EUROPA

Culturele hoofdstad – Het initiatief

Het Europese Parlement roept jaarlijks 1 of 2 Europese steden uit tot culturele hoofdstad. Het is bedoeld om zowel de diversiteit als de gemeenschappelijke kenmerken van de Europese cultuur onder de aandacht te brengen.

Een culturele hoofdstad organiseert een jaar lang een groot aantal culturele activiteiten. Bij deze activiteiten staat de *eenheid* en *verscheidenheid* van Europa centraal.

Ruhrgebied 2010

In 2010 is het Ruhrgebied in Duitsland, met de steden Bochum, Dortmund, Duisburg, Essen en Oberhausen, geselecteerd tot Culturele Hoofdstad. In de steden zijn allerlei verschillende activiteiten georganiseerd om dit te tonen en te vieren. Het gebied heeft van alles te bieden; van een designmuseum tot een heus "cultuurdorp".

Culturele hoofdstad in Nederland?

Vanaf de invoering van de culturele hoofdsteden van Europa in 1985 is er slechts 2 keer gekozen voor een Nederlandse stad. (Amsterdam in 1987 en Rotterdam in 2001) Dat, terwijl Nederland zoveel mooie en speciale plekken te bieden heeft. De Nederlandse regering heeft daarom alle grote steden in Nederland opgeroepen om een voorstel te schrijven om de stad als culturele hoofdstad te selecteren. De steden hebben een team van onderzoekers en promotors nodig om dit plan daadwerkelijk te laten slagen. Daarbij kunnen jullie te hulp schieten!

CKV - opdracht Ruhrgebied 2010

CULTURELE HOOFDSTAD VAN EUROPA

De opdracht

Maak (in drietallen) een voorstel voor de jury van de Europese Commissie voor één van de grote steden in Nederland als Culturele Hoofdstad van Europa.

- Jullie kunnen kiezen uit de volgende steden:

Arnhem	Den Haag
Groningen	Leiden
Maastricht	Utrecht
- Houd rekening met de jurybeoordelingscriteria:
de eenheid en verscheidenheid van Europa zichtbaar maken.
- Elk voorstel bestaat uit 3 onderdelen:
 - Een onderzoek naar de culturele eigenschappen van de stad
 - Een praktisch product waarin je reclame maakt voor de stad
 - Een presentatie aan de jury van de Europese Commissie

Aan het einde van het project presenteren alle groepjes hun plan aan de klas. Uiteindelijk bepaalt de klas gezamenlijk (als zijnde jury van de Europese Commissie) welk voorstel het beste is.

Tijdspad

Les 1:	Inleiding Culturele Hoofdstad van Europa
Les 2:	Onderzoek naar het Ruhrgebied als Culturele Hoofdstad (excursie)
Les 3 + 4:	Zelfstandig aan het werk
Les 5:	Tussenrapportage
Les 6 - 8:	Zelfstandig aan het werk (tevens voorbereiding presentatie)
Les 9:	Presentaties van de plannen + juryoordeel

CKV - opdracht Ruhrgebied 2010

CULTURELE HOOFDSTAD VAN EUROPA

Onderdeel 1: Onderzoek

Jullie hebben samen het Ruhrgebied bekeken en allerlei culturele aspecten van het gebied ervaren. Om een goed voorstel te schrijven voor het benoemen van jullie stad tot Culturele Hoofdstad van Europa moet je 3 aspecten onderzoeken:

1. Onderzoek waarom het Ruhrgebied verkozen is tot Culturele Hoofdstad.

Welke aspecten heeft het te bieden? En welke evenementen verzorgt het gebied om meer publiek te trekken?

Wanneer jullie dit goed in beeld hebben gebracht kunnen jullie je stad gaan onderzoeken op alle culturele aspecten die de stad te bieden heeft en in de toekomst zou kunnen bieden.

2. Onderzoek welke aspecten jullie stad te bieden heeft:

Welke musea, theaters, concertgebouwen en filmzalen zijn er? Zijn er bijzondere gebouwen in de stad te vinden? Wat wordt er voor jongeren in de stad georganiseerd?

3. Onderzoek / bedenk zelf welke evenementen jullie stad zou kunnen bieden indien het tot Culturele Hoofdstad benoemd zou worden:

Welke culturele evenementen worden er al in de stad georganiseerd? Kunnen die nog uitgebreid worden? En welke nieuwe evenementen zouden verder nog goed in de stad passen? En waarom?

Tip: bekijk de website van de gemeente en kijk in je omgeving of je mensen kent die daar wonen / gewoond hebben.

Wanneer je dit gedaan hebt kun je aan de laatste stap beginnen:

Schrijf een voorstel voor de jury waarin jullie argumenten en plannen voor evenementen voor jullie stad goed naar voren komen. Voeg passende afbeeldingen toe voor een compleet geheel. (700–1000 woorden)

CKV - opdracht Ruhrgebied 2010

CULTURELE HOOFDSTAD VAN EUROPA

Onderdeel 2: Product

Niet alleen het inhoudelijk stuk is van belang voor de commissie. Om de commissie echt te overtuigen is het goed een pakkende toevoeging te gebruiken. Dat kan in verschillende vormen. Kies één van de onderstaande producten:

- Ontwerp een poster voor de cultuurstad (inclusief passend logo voor de stad)
- Ontwerp een folder voor de cultuurstad
- Ontwikkel een tv-reclamespotje voor de cultuurstad
- Ontwikkel een radiospotje voor de cultuurstad

Wanneer je één van de producten hebt gekozen ga je aan de slag. Maak het product passend bij de stad. Denk daarbij aan de volgende elementen:

- Welke beelden / geluiden passen goed bij de stad?
- Welke strategie passen jullie toe? Gaan jullie bijvoorbeeld voor een emotionele sfeer, een humoristische sfeer of een wat zakelijkere sfeer?

Onderdeel 3: Presentatie

In de presentatie moeten onderdeel 1 en 2 gepresenteerd worden aan de jury. Denk daarbij aan de beoordelingscriteria van de jury, namelijk:

het tonen van de *eenheid* en *verscheidenheid* van Europa

Daarnaast is het van belang dat jullie presentatie echt spettert. Denk daarbij aan de volgende zaken:

- Welke volgorde gaan jullie gebruiken? (eerst jullie product en dan het verhaal, of andersom?)
- Wie gaat wat zeggen? En hoe wordt het product gepresenteerd?
- En hebben jullie een flitsende binnenkomer of afsluiter die de jury uiteindelijk echt gaat overtuigen?

CKV - opdracht Ruhrgebied 2010

CULTURELE HOOFDSTAD VAN EUROPA

Juryrapport

Juryleden:

.....

.....

Top 3:

1.
2.
3.

Winnaar:

De jury heeft besloten dat de stad
het best in aanmerking komt voor Culturele Hoofdstad van Europa.

Argumentatie juryrapport:

De jury is tot dit oordeel gekomen vanwege de volgende punten:
In het voorstel komen de criteria *eenheid* en *verscheidenheid* van Europa het
best tot uiting, namelijk:

.....

.....

.....

Opmerkingen product:

.....

.....

.....

Opmerkingen presentatie:

.....

.....

.....